

**Contribució documental
a l'estudi de l'entorn familiar
de Pere Margarit**

Antoni Soler Parellada

Quaderns d'Estudis Colombins - 13

Quaderns d'Estudis Colombins

Centre d'Estudis Colombins (www.cecolom.cat)

carrer Diputació, 276, telèfon 93 3198050

Director: Miquel Manubens

Secretaria: Jaume Cañadas

Editor: Òmnium Cultural

Imprimeix: Can Boada. Comtal, 26

08002 Barcelona

Abril de 2010

Contribució documental a l'estudi de l'entorn familiar de Pere Margarit

A l'Arxiu Històric de Protocols de Barcelona es conserva un conjunt documental d'un gran interès per a l'estudi de la vida del pare d'en Pere Margarit; aquesta documentació fou atorgada pel notari públic Bartomeu Agell i consisteix, d'una banda, en un protocol intitulat *Liber apocharum et aliorum contractuum faciencium pro tutela et hereditate Johanneti Bertrandi, inpuberis, filii et heredis honorabilis Petri Bertrandi, quondam, domicelli, et domine Johannete eius uxoris* i, d'altra banda, en tot un seguit de documents relacionats amb aquest afer de la tutoria d'entre els quals destaca un plec de setze folis que inclou l'inventari dels béns del pubill Joan Bertran (a).

Pel que fa a l'origen d'aquest aplec documental cal dir que, a partir les dades que ens aporta –malhauradament no tant exhaustives com hauríem volgut (b)-, tot sembla indicar que, de primer, la tutoria dels fills impúbbers d'en Pere Bertran i de na Joana Bonanat fou assignada al canonge de la Seu de Barcelona, ardiaca del Vallès i oncle patern dels infants, Francesc Bertran (c); el més probable és que, durant el període de temps que van romandre sota la custòdia d'en Francesc Bertran, les persones encarregades de tenir cura dels nens la major part del dia fossin una dida i/o alguna serventa/es del canonge; un cop mort aquest, l'agost del 1438, sense que hagués nomenat tutors testamentaris, el més segur és que des d'un bon començament fossin n'Angelina Bertran i el seu home, en Pere dez Torrent, les persones que se'n fessin càrrec; tanmateix, en absència de tutor/s testamentaris l'assignació d'aquest/s corresponia al veguer de la jurisdicció corresponent, en aquest cas el de Barcelona que, a més, ho era d'Igualada, del Vallès, de Moià i del Moianès; fos com fos, el cert és que el dia 16 de desembre de 1438 l'honorable Pere dez Torrent, després de la corresponent informació de testimonis davant la cort del veguer, fou nomenat tutor i curador dels impúbbers Joan Bertran i de la seva germana Violant; ara bé, la figura jurídica de la tutoria comportava tot un seguit d'obligacions per al tutor, entre les quals la redacció d'un inventari exhaustiu dels béns de llurs púpils al moment d'assumir-ne les funcions (d) per tal d'evitar qualsevol mena de frau derivat de la gestió d'uns béns aliens i, d'aquesta manera, garantir-ne la transmissió íntegra als veritables propietaris un cop assolida la majoria d'edat d'aquests; pel que fa a l'inventari, aquest fou redactat el dia 20 de desembre de 1438 mentre que el primer document del *Liber apocharum* porta data de 7 de febrer de 1439.

Pel que fa al contingut d'aquests dos documents, no cal dir que és del màxim interès per al coneixement dels antecedents familiars d'en Pere Bertran Margarit; a partir de les dades que ens aporta l'inventari en assabentem que la mare d'en Joan Bertran, i, consegüentment,

àvia d'en Pere Bertran Margarit, era filla d'en Francesc Bonanat i de Caterina de Montagut, i que fou maridada amb l'honorable Pere Bertran, fill del senyor de Gelida, l'any 1415; d'aquest matrimoni, pel que sembla, només sobrevisqueren dos fills: en Joanet Bertran, que al cap dels anys fou mullerat amb Constança Margarit, senyora de Castell d'Empordà, i na Violant Bertran, que, tal i com es desprèn de les dades recollides al *Liber apocharum*, l'any 1447 fou maridada amb Bernat Margarit, cap de l'altra branca d'aquest egregi llinatge gironí, la dels senyors de Sant Gregori; d'aquesta manera, els vincles entre la nissaga dels Bertran, senyors de Gelida, i la dels Margarit gironins, quedaven doblement reforçats.

Si bé del matrimoni d'en Joan Bertran amb Constança Margarit se n'ha parlat molt, no s'ha esdevingut el mateix amb aquell de la seva germana Violant amb en Bernat Margarit; segurament aquest matrimoni fou arranjat, en bona mesura, pel tutor Pere dez Torrent i la seva muller, i tieta de Violant, Angelina Bertran, tot i que, probablement, no cal descartar la intervenció d'altres parents, com ara el canonge de la Seu de Barcelona i oncle dels impúbbers Ramon Bertran, en aquest afer; fos com fos, el cert és que el *Liber apocharum* conté un llistat exhaustiu de les despeses dutes a terme arran de les noces de Violant Bertran amb en Bernat Margarit; heus ací una mostra d'aquestes anotacions:

Die jovis XXXI^a augusti anno a nativitate Domini M^o CCCC^o XXXX septimo

"Sit (1) omnibus notum quod ego Johannes Albareda (2), magister pannorum de ras et de senyals, civis Barchinone, confiteor et recognosco vobis honorabilis Petro de Torrente, maiori dierum, civi dicte civitatis, olim tutori per honorabilem regentem vicariam Barchinone dato, constituto et assignato persone et bonis Johanneti Bertrandi, tunc impuberis, filii et heredis universalis honorabilis Petri Bertrandi, quondam domicelli in dicta civitate domiciliati, quod de bonis dicte tutele solvistis et tradistis michi, bene et plenarie ad meam voluntatem realiter numerando novem florenos et medium auri fini et ponderis recti michi debitos et pertinentes pro una sobreatzembra cum signo de Bertran quamquam feci ad opus Violantis, domicelle sororis dicti Johanneti Bertrandi, sponseque venerabilis Bernardi Margarit, domicelli in (3) civitate Gerunde domiciliati, causa scilicet ornamenti dicti sui matrimoni Et ideo renunciando excepcioni non numerate et non solute peccunie et doli mali facio vobis de predictis novem florenis presentem apocham de soluto Actum est hoc Barchinone XXXI^a die augusti anno a nativitate Domini M^o CCCC^o XXXX° septimo Sig+num Johannis Albereda predicti qui hec laudo et firmo

Testes huius rei sunt proxime dicti"

Una altra dada reflectida en aquest valuós conjunt documental té a veure amb el fet que el pubill Joanet Bertran, el futur progenitor d'en Pere Bertran Margarit, posseïa el domini útil d'una casa situada a l'antic Call jueu de Barcelona, per la qual pagava, en dos terminis, un cens anual de deu morabatins alfonsins d'or al senyor aloer de l'immoble, de primer, l'honorable en Jaume Colom, i, un cop mort aquest el setembre de 1439, el seu hereu universal Guillem Colom Bertran; heus ací la transcripció d'un dels pagaments per aquest motiu inclosos al *Liber apocharum*:

"Sit (4) omnibus notum quod ego Ffranciscus Rourich (5), formenterius civis Barchinone, procurator ad hec et alia legitime constitutus ab (6) honorabilis Guillemus Colom, cive dicte civitatis, prout de ipsa mea (7) procuracione plene constat instrumento publico inde recepto in posse discreto Gabrielis Canyelles, auctoritate regia notarius publico Barchinone, die XI^a julii anno a nativitate Domini M^o CCCC^o XXXVIII, dicto nomine confiteor et recognosco vobis honorabilis Petro de Torrentibus, civi dicte civitatis, tutori per honorabilis Johannem de Barbarano, domicellum, subvicarium et regentem tunc vicariam Barchinone propter absenciam honorabilis Bernardi de Avinione, militis, tunc vicarii ipsius civitatis, dato et assignato persone et bonis Johanneti Bertrandi, impuberis filii et heredis universalis honorabilis Petri Bertrandi, domicelli in civitate Barchinone domiciliati, et domine Johanne, eius uxor, deffunctorum, quod de pecunia ipsius tutele solvistis michi, dicto nomine percipienti, bene et plenarie ad meam voluntatem, omnes illas octo (8) libris et undecim solidos monete Barchinone de terno que ipsi honorabilis (9) principali meo debebantur ac solvendo fuerunt videlicet medietas in festo circuncisionis (10) Domini (11) et relicta medietas in festo Sancti Johannis mensis junii (12) proxime preteritorum pro censu cuiusdam hospicii quod dictus pupillus habet et possidet in civitate Barchinone in Callo olim judayco ipsius civitatis et quod tenet per ipsum honorabilis principalem meum et sub dominio et alodio suo ad censum dictarum octo llibrarum et XI solidorum dicte monete anno quolibet (13) in dictis terminis ex solvendarum (14) Et / ideo nomine jam dicto renunciando excepcioni non numerate et non solute peccunie et doli mali facio vobis dicto nomine et dicto eciam pupillo de predictis octo libris et undecim solidos presentem apocham de soluto Actum est hoc Barchinone XXIII^a die augusti anno a nativitate Domini Millesimo Quadringentesimo Quadragesimo Sig+num Ffrancisci Rourich predicto qui hec nomine predicto laudo et firmo

Testes huius rei sunt Anthonio Ribalterii et Georgius Bosser scriptoris Barchinone"

Pel que fa a en Pere Bertran Margarit, que pel que sembla degué tornar malalt de les Índies, sabem que va premorir al seu pare Joan

Bertran Bonanat, essent aquest darrer el seu hereu universal tal i com consta en el testament d'aquell atorgat a Barcelona davant del notari Pere-Vicenç de Mediona el dia 25 de juny de 1493; l'obertura i lectura pública del suara esmentat testament va tindre lloc el dia 1 de desembre de 1498 a requesta de la vídua Maria Carrillo en una casa de Barcelona situada a prop del Carrer del Regomir; en Joan Bertran Bonanat, com a hereu universal del seu fill Pere Bertran Margarit, va atorgar testament davant del notari de Barcelona Pere Pasqual al cap de menys d'un any; en aquest testament, que també es conserva a l'Arxiu Històric de Protocols de Barcelona (e), Joan Bertran Bonanat va triar com a marmessors als cavallers Pere-Joan Ferrer i Guillem-Joan Colom, i a la seva filla Isabel, muller d'en Jaume-Lluís Miquel, del bisbat de Girona; el fet que el pare i hereu universal d'en Pere Bertran Margarit triés com a marmessor al cavaller i ciutadà de Barcelona Guillem-Joan Colom s'explica pel fet que eren parents per partida doble: d'una banda, arran del matrimoni d'en Jaume Colom amb Caterina Bertran i, d'altra banda, mitjançant llurs respectius enllaços amb la família dels senyors de Palau-Sator, els Miquel; per acabar-ho d'adobar, mercès a un procés conservat a la Casa de l'Ardiaca, sabem que pel juny de l'any 1495 el cavaller Joan Bertran s'hostatjava a Barcelona a l'hospici major d'en Guillem-Joan Colom (f).

Finalment, destacar un document de 28 d'abril de 1447 inclús al *Llibre d'àpoques* en el qual el donzell Joan Bertran Bonanat declara tindre divuit anys, la qual cosa ens permet deduir que va néixer cap a les acaballes de 1428 o bé a començaments de 1429; el document suara esmentat és un nomenament de procurador general a favor del prevere beneficiat a la Seu de Barcelona Ramon Bertran, del qual tot seguit en transcriu el fragment que ens interessa:

"Noverint (23) universi quod ego Johannes Bertrandi, domicellus in civitate Barchinone domiciliatus, filius et heres universalis venerabilium Petri Bertrandi, domicelli in dicta civitate domiciliati, et domine Johanne, eius uxoris, defunctorum, attendens me nunc in etate decem octo annorum constitum fore ..."

Incloc tot seguit la transcripció de l'inventari de béns d'en Joanet Bertran (g):

[...] tutoris et curatoris [...] facere teneantur [...] ego Petro de Torrente civi [...] per honorabilis Johannem de Barberano domicelli regentem [vicariam Barchinone] dato et assignato tutor persone et bonis Johanne[ti Bertrandi et] Violantis inpuberis filiorum venerabilis Petri Bertrandi [domicelli in civitate Barchinone domiciliati] de qua dacione et assig[nacione] [...] tutele constat plene instrumento publico per alphabetum diviso [actoque] Barchinone die sextadecima decembris anno a nativitate Domini M^o [CCCC^o XX]XVIII° et clauso per discreto [Arnaldum de Millariis auctoritate regia notarii] publico Barchinone et regentis scribaniam curie [vicarie ipsius civitatis] pro

honorabilis Bernardo Terreni milite domino utili [predicte scribanie] [...] bona ipsorum pupillorum conservare [...] Idcirco cum hoc venerabili signo cru+cis [...] bonis que in hereditate dictorum pupillorum inve[ni] [...] [presens] inventarium facere procuravi, quod quidem inven[tarium] habuit exordium die XX^a decembris anno a nativitate Domini Millesimo CCCC^o XXXVIII° Et sequitur sub hac forma:

Primo, atrobí en la dita heretat un censal mort de pensió annual de cent solidos barchinonenses los quals la dona na Sança, muller de n'Arnau Ponç, quondam mestre de cases, e en Pere Pons, notari fill seu, e la dona na Margarida, muller d'aquell, fan cascun any al dit pubill a .V. dies del mes d'abril lo preu del qual és oranta (sic) lliures / [f. 1v.]

[...] [continent en si la compra] feta dels dessús dits obligats per la [dona na Caterina], quondam muller de Ffrancesch Bonanat, quondam specier, [àvia del dit] pubill, e a la qual lo dit pubill per certs títols succe[heix] [la qual] carta és stada feta en poder del discret en Jacme Rosse[ll] [notari] de Barchinona, a quatra d'abril de l'any Millesimi .CCCC. V

Ítem, he atrobat en la dita heretat un altro censal [...] [de] pensió annual de CXXXII solidos e X diners barchinonenses que [...] Ffr[oynó] Bonanat, mercader ciudatà de Barhinona, e la [dona] na Agnès, muller d'aquell, stants en la Plaça [de la Trinitat] de la dita ciutat de Barchinona, fan cascun [any] [a] [...] dies del mes de juliol lo preu o propietat [del qual és] [...] barchinonenses

Ítem, una carta pública feta e closa per lo discret en Pere Pons, notari de Barchinona, a XXVII dies del mes de juliol any Mil CCCC XVI, continent en si la compra la qual la dita madona Caterina feu dels (1) dessús dits obligats del dit censal; lo qual censal és stat reduhit a pensió de CXX solidos segons en lo peu de la dita carta se conté

Ítem, la carta d'època del preu d'aquell censal; e són la dita compra e època en un mateix pregamí

Ítem, atrobí tres cartes públiques totes en un plech fahent per lo alberch lo qual la dita dona Agnès, muller (2) del dit Ffroyró Bonanat, havia en la dita Plaça de la Trinitat / [f. 2r.] e lo qual és specialment obligat en lo dit censal

Ítem, he atrobat en la dita heretat un altro censal mort olim de pensió annual de CXXXIII solidos e V diners e ara, après reducció d'aquell feta, de pensió annual tensolament de CXXX solidos barchinonenses lo qual lo dit pubill reb cascun any sobra lo General de Cathalunya (3) a XXVIII de juliol

Ítem, una carta pública feta e closa per lo discret en Pere Torró, per auctoritat reyal notari de Barchinona, a XXVIII de juliol de l'any Mil

CCCC XIII, continent en si la (4) compra la qual la dita madona Caterina, quondam àvia del dit pubill, feu del dit censal [...] per Pere des Colls e Pere Ramis, notaris ciutadans de Barchinona, ladonchs administradors dels béns del dit General per preu de CXXX lliures barchinonenses

Ítem, la carta de l'època de CXXX lliures que foren preu del dit censal e és en un mateix pergamí ab la dita venda

Ítem, un.altra carta o translat auctèntich, closa per lo prop dit notari, continent en si lo poder lo qual (5) los prop dits Pere des Colls e Pere Ramis havien de la Cort General de Cathalunya per fer la dessús dita e altres vendes

Ítem, he atrobat en la dita heretat un censal mort de pensió annual de sexanta solidos lo qual en Pere Lascis, Jacme / [f. 2v] Lascis, fill d'aquell, carnicers, Constança, muller del dit Pere Lascis, e Eulàlia, muller del dit Jacme Lascis fan cascun any al dit pubill a VI dies del mes de març lo preu dels quals són Mil e LXXX solidos Barchinonenses

Ítem, una carta feta e closa per lo discret en Johan de Fontcoberta, notari de Barchinona, a VIII de març de M .CCCC. XXI, continent en si [la] regonaxensa la qual la reverend dona Constança, abbadessa del monastir de Sanct Pere de les Puel.las de Barchinona, feu a la dita dona Caterina dels dessús dits LX solidos los quals ella ab major quantitat havia comprats dels dits obligats segons en la carta de compra per ella feta e en la dita regonaxensa se conté

Ítem, atrobí en la dita heretat un altro censal mort olim de pensió de XXII lliures, IIII solidos, V diners e malla, ara emperò de pensió de XV lliures de la dita moneda per reducció d'aquell feta e per vende que.n fou feta a l'almoyna de Barchinona de .C solidos annuals d'aquella pensió per los honorables micer Ffrancesch Bertran e Ffrancesch Bonanat, mermessors de l'honrada madona Johana, quondam mare del dit pubill, lo qual lo dit pubill reb cascun any a XV d'octubra sobra lo General de Cathalunya e la qual solia ésser de preu .CCCC lliures are és .CCC.

Ítem, un.altra carta pública feta e closa per lo discret n'Arnau Ledó, notari de Barchinona, a X d'octubra de l'any Mil .CCCC. XII., continent en si [la] venda la qual del dessús dit censal fou feta / [f. 3r] a l'honrat en Johan Merquet, de la vila de Sabadell, pel preu de .CCCC lliures barchinonenses

Ítem, una altra carta pública feta e closa per lo dessús dit discret en Pere Torró, notari, a VIII de març de l'any Mil CCCC .XVIII, ab la qual lo dit Johan Merquet vené lo dit censal a la dessús dita dona Johana, mare del dit (6) pubill, comprant, com a propietària, e al dit honrat an Pere Bertran, com a usufructuari, en lo peu de la qual carta

es mencionada la dessús dita venda per los dits mermessors de la dita dona a la dessús dita almoyna dels dits C solidos censals

Ítem més, he atrobat en la dita heretat un altra censal mort de pensió annual de XXIIII lliures barchinonenses lo qual lo dit pubill reb cascut any a XVI dies del mes de noembra sobra lo General de Cathalunya e generalitats d'aquell lo preu del qual és de .CCCC. LXXX lliures

Lo qual censal fou venut per los honorables diputats de Cathalunya a.n (7) Berenguer Forner, prevere, ab carta feta en poder d'en Johan Gasset, notari de Barchinona a XVI dies de nohembra de l'any Mil CCCC VIII

E après los mermessors del dit Berenguer Forner veneren lo dit censal a l'honorable en Johan de Junyent, mercader, ab carta feta en poder d'en Pere (8) Ramis, notari de Barchinona, a XXVIII de març de l'any Mil CCCC XVII (8) / [f. 3v.]

E après lo dit Johan de Junyent vené lo dit censal al dessús dit Pere Bertran, com usufructuari, e a la dita dona Johana, muller sua e mara del dit pubill, com a propietària, ab carta feta an poder d'en Pere Torró, notari de Barchinona, a XIII dies de març de l'any Mil CCCC XVIII

Les quals prop dites tres cartes de vendes jo, dit tudor, he trobades en la dita heretat ensemps ab les èpochas dels preus d'aquelles vendes, cascuna de les quals és ensemps ab se venda en (9) un matex pergamí

Ítem, un traslat auctèntich del testament [del] dit Berenguer Forner fahent per lo dit censal

Ítem, un altra censal mort de pensió annual de LXVIII lliures barchinonenses lo qual lo dit pubill reb e ha acostumat de rebre cascut any a .IIII. dies del mes de janer sobra la universitat de la ciutat de Barchinona e singulars d'aquella lo qual és de preu de Millesimi DCC lliures

Lo qual prop dit censal fou venut per lo honorable en Pere Vicens, clavari de la dita ciutat de Barchinona, ab carta rebuda en poder d'en Pere Torró, notari de la ciutat, a III dies de janer de l'any Mil CCCC XVIII, per preu de XXXIIII solidos a raó de XXV per Mil / [f. 4r.]

Ítem, una carta pública feta en Barchinona a III de janer de l'any Mil CCCC XVIII e closa per lo discret en Pere Torró, per auctoritat reyal notari públich de Barchinona, ab la qual lo honorable en Pere Vicens, clavari de la ciutat de Barchinona, com a procurador, síndich e actor de la dita universitat, vené a la dita honorable madona Caterina, àvia del dit pubill, lo dessús dit censal per preu de XXXIIII solidos

Ítem, la carta d'època feta per lo dit honorable clavari a la dita madona Caterina dels dessus dits XXXIIII solidos la qual és en poder del dit notari lo dit die e closa per ell dit notari e és en altro pergami separada de la prop dita venda

Ítem, un translat auctèntich fet de la potestat e sindicat del dit honrat en Pere Vicens

Ítem, un altra censal mort de pensió annual de XXX lliures, XI solidos barchinonenses lo qual lo dit pubill reb e ha acostumat de rebre cascun any lo primer die del mes de janer sobre les viles de Prades e de Cornudella del comdat de Prades

Ítem, he atrobat en la dita heretat un censal mort de pensió annual de .DCCXIIII solidos e IIII diners lo qual lo dit pubill reb cascun any a dos de juliol sopra la ciutat e Regne de Mallorques lo preu del qual és Xm solidos barchinonenses [Postil.la al marge esquerre: Fou donat a la germana del dit pubill en dot]

Ítem, una carta pública feta e closa per lo discret en Johan de Fontcuberta, quondam notari de Barchinona, a II de juliol de l'any / [f. 4v.] Mil CCCC IIII, ab la qual lo discret n'Arnau Manyosa, notari e scrivà del senyor rey, comprà lo dit censal dels honorables en Ramon de Sanct Martí e Berenguer de Tagamanent, cavallés, síndichs de la dita universitat

Ítem, lo translat del sindicat e potestat dels dits síndichs

Ítem, un.altra carta pública feta e closa per lo dit Johan de Fontcoberta, notari de Barchinona, a XX dies d'octubra de l'any Mil CCCC e IIII, ab la qual lo dit Arnau Manyosa, notari, feu regonaxensa al dit Ffrancesch Bonanat que lo dit censal havia comprat per ell e de diners seus

Ítem, un translat en paper del testament de l'honorable madona Johana, mara del dit pubill

Ítem, un altra translat en paper del testament de l'honorable en Pere Bertran, pare del dit pubill

Ítem, he atrobat en la dita heretat un censal de tres morabatins, bons, alfonsins (10) d'or de dret pes ab senyoria, ferma e fadiga e altra qualsevol dret d'aquells, los quals lo dit pubill ha e reb, ço és, un morabatí e mig cascun entre dos térmens, ço és, la meytat en la festa de Nadal e l'altra meytat en la festa / [f. 5r.] de Sanct Johan de juny en e sopra aquella casa a[b] [...] e ab entrades e axides, drets e pertinències d'aquella la qu[al] [los] hereus o succehidors d'en Nicholau Manuel, cotoner, ha[n e] possehexen en la dita ciutat de Barchinona en lo Car[rer] migà de Sanct Pere; e lo altra morabatí e m[ig] en e sopra aquella altra casa ab recortal a aquella contiga, ab entrades e axides, drets e pertinències d'aquella (11) la qual

n'Anthoni Riera, forner, a he posseheix en lo dit loch contigua (12) ab la prop dita altra casa; e les quals cases se tenen per lo dit pubill al dit cens de tres morabatins, dels quals (13) los dits hereus del dit Nicholau Manuel paguen e deuen pagar lo dit un morabatí e mig en la dita festa de Sanct Johan del mes de juny e lo dit Anthoni Riera paga e deu pagar lo dit altre un morabatí e mig en les dites festes, ço és, la meytat a Sanct Johan e l'altre meytat a Nadal; lo qual censal lo dit pubill té per lo honorable an Luis Amergós o sos hereus a cens d'un morabatí e mig pagador en la dita festa de Sanct Johan del mes de juny lo qual Luis Amergós açó té per lo monastir de Sanct Pere

Ítem, atrobí en la dita heretat una carta pública feta e closa per lo discret en Jacme Rossell, notari de Barchinona, a X dies de maig de l'any Mil CCCC e tres, continent en si la compra la qual la dita honorable madona Caterina, muller del dit Ffrancesch Bonanat, feu del dessús dit censal d'en Guillem Ballaró, mercader ciutadà de Barchinona

Ítem, la carta d'àpocha fahent per la dita compra / [f. 5v.]

Ítem, he atrobat un altra censal de sinch morabatins de la dessús dita ley e valor ab senyoria, ferma, fadiga, luisma e altre [qualsevol] dret d'aquell, lo qual lo dit pubill ha e reb sobra les propietats següents: ço és, tres morabatins e mig an e sobra unes cases que solien ésser dos scars ab (14) tres portals, l'un dels quals (15) obra en lo carrer apel.lat dels Ollers e l'altra en lo Carrer de na Quintar, les quals en Pere Johan Verger, gerrer, ciutadà de Barchinone, o sos hereus o succehidors han e possehexen en la dita ciutat assats prop lo Forn de Viladalls, en lo carrer apel.lat dels Ollers Blancs, e un morabatí e mig an e sobra unes altres cases ab dos portals, l'un dels quals obra en lo dit Carrer dels Ollers e lo altra en lo dit Carrer de na Quintar, les quals en Guillem Anglada, serrador, ha e posseheix en lo dit loch e Carrer dels Ollers Blancs contigües a les altres prop dites cases, e tenen per lo dit pubill als dessús dits censos pagadors entre dos térmens, ço és, la meytat lo primer die d'abril e l'altre lo primer die d'octubra; lo qual pubill açó té per los hereus d'en Barthomeu Xemenó, quondam notari de Barchinona, a cens de XI solidos, IIII diners barchinonenses pagadors en la festa de Tots Sancts sots senyoria, emperò, e alou del monastir de Sanct Pau del Camp de Barchinona

Ítem, una carta publica feta e closa per lo dit Jacme Rossell, notari, a XII dies del mes de maig de l'any Mil CCCC e tres, continent en si la compra la qual la dita dona Caterina, àvia del dit pubill, feu dels dits morabatins /

Ítem, un altre censal de dos morabatins de la dessús dita ley e valor, ab senyoria, ferma, fadiga e altre qualsevol dret d'aquells lo qual lo dit pubill ha e reb cascun any en la festa de Nadal de nostre Senyor en e sobra aquelles cases ab entrades e axides, drets e pertinències

d'aquelles, les quals la dona na Sanca, muller d'en Domingo Montsó, olim (16) porter del senyor rey e ciutadà de Barchinona, la qual fou filla d'en Galceran de Sanct Just, quondam, del terme e castell de Cervelló, ha e posseheix en lo burch de la ciutat de Barchinona en lo Cap Sobirà del Carrer d'en Carabaça; lo qual pubill açó té per lo venerable en Jacme Merquet, maior de dies, ciutadà de Barchinone, a cens de nou solidos pagadors en la festa de Nadal sots senyoria e alou de les pabordies e alous dels mesos de març, juliol e setembra de la canonge de la Seu de Barchinone

Ítem, una carta pública feta e closa per lo dit discret Jacme Rossell, notari, a XII de maig any Mil CCCC e tres

Ítem, algunes altres cartes velles fahents per les dessus dites compres

Ítem, un altre censal de dotze morabatins bons alfonsins d'or de dret pes per (17) cascun dels quals se paguen nou solidos barchinonenses ab senyoria, ferma, fadigua e altre qualsevol dret alodial d'aquells, los quals lo dit pubill per liura e franch alou ha e reb cascun any entre dos térmens, ço és, la meytat a Sanct Johan del mes de juny en e sobra la maior part d'aquell alberch / [f. 6r.] ab drets e pertinències lo qual en Pere de Busquets, frares germans, fill de l'honorable an Barthomeu de Busquets han e possehexen en la ciutat de Barchinona en lo carrer o loch qui.s diu Baces de Besella (sic)

Ítem, una carta pública feta e closa per lo discret en Barthomeu Xemenó, quondam notari, ciutadà de Barchinona, a XXVIII dies de juny de l'any Mil (18) .CCC. LXXXVIII, continent en si la (19) venda o carregament fet dels dits .XII. morabatins per los dits dos frares germans a.n Ffrancesch Bonanat, quondam avi del dit pubill

Ítem, les cartes de les àpocha e possessió de les dessus dites compres closes per lo prop dit notari

Ítem, diverses translats auctèntichs fahents per aquella compra

Ítem, he atrobat en la dita heretat un altre censal de tres morabatins bons alfonsins d'or fi e de dret pes los quals lo dit pubill per liura e franch alou ha e reb cascun any an la festa de Sancta Creu de maig en e sobra aquelles cases ab sols e sobrapòsits e altres drets e pertinències d'aquelles, les quals los hereus e succehidors de l'honorable en Pere de Besanta, quondam protonotari de la senyora reyna Yolant, han (20) e possehexen en la ciutat de Barchinona en lo carrer apel.lat de Besella e tenen per lo dit pupill al dit cens / [f. 6v.]

Ítem, una carta pública feta e closa per lo dessus dit Jacme Rossell, notari, a XXVI d'abril de l'any Mil CCCC e dos, continent en si la venda la qual lo dit Pere Basanta feu dels dits morabatins al dessus dit Ffrancesch Bonanat, avi dels dits pubills

Ítem, (21) les cartes d'època e possessió de la dessús dita venda

Ítem, algunes cartes fahents per la prop dita compra

Ítem, he atrobat en la dita heretat un alberch ab drets e pertinències d'aquell lo qual lo dit pubill ha e posseheix en la ciutat de Barchinona en lo carrer appel.lat dels Spaciers e té per certs senyors segons (22) en les cartes deiús mencionades se conté

Ítem, un altre alberch o cases ab drets e pertinències d'aquelles, les quals lo dit pubill ha e posseheix en la ciutat de Barchinona en lo carrer qui no passa appel.lat d'en Buada qui obra en lo carrer per que hom va del carrer del Regomir al carrer d'en Simó Oller e aquelles té per los hereus del discret an Bernat Arnau, quondam notari de Barchinona, a cens de VIII solidos, VI diners pagadors en la festa de Sanct Martí sots senyoria emperò e alou de l'altar de Sanct Silvestra construït en la Seu de Barchinona

Ítem, una carta pública feta en Barchinona a XVIII d'octubra de l'any Mil (23) .CCC. LXXXV., en poder (24) / [f. 7r.] del discret en Barthomeu Xemenó, quondam notari de Barchinona, e closa per lo discret en Johan Ferrer, notari de la dita ciutat tenent les scriptures d'aquell, ab la qual carta lo dit Bernat Arnau, notari, loà e aprovà e de nou stablí al dessús dit Ffrancesch Bonanat, avi del dit pubill, les dessús dites cases e alberchs

Ítem, un altre alberch ab drets e pertinències d'aquell lo qual lo dit pubill ha e posseheix en la dita ciutat de Barchinona assats prop lo pont d'en Canudera e aquell té per los hereus o succehidors de l'honorable en Garau Caspluga, promovedor dels negocis de la casa del senyor rey e ciutadà de Barchinona, a cens de dos morabatins bons alfonsins d'or fi e de dret pes cascun any pagadors en les kalendes del mes de maig a raó de VIII solidos per morabatí, segons l'ordinació reyal d'açó feta, los quals hereus del dit Garau Çaspluga açó tenen sots senyoria e alou del senyor bisbe de Barchinona

Ítem, una carta pública feta en Barchinona a XXIII dies del mes de janer de l'any Mil .CCC. LXXXII en poder del discret en Ffrancesch d'Olzinelles, quondam notari de Barchinona, e closa per lo discret en Pere Endreu, connotari seu tinent (25) les scriptures d'aquell, continent en si la compra la qual en Barthomeu Fangar, quondam cirúrgich ciutadà de Barchinona, al qual lo dit pubill per certs títols succeheix, feu del dit alberch d'en Ramon Balleró, sabater, mermessor d'en Bernat des Casals, quondam pellicer

Ítem, les cartes d'època e possessió fahents per la dita compra / [f. 7v.]

Ítem, alguns altres títols vells del dit alberch

Ítem més, he atrobat an la dita heretat lo testament d'en Vicens Bonanat, quondam specier, fill d'en Guillem Bonanat, quondam argenter, e de la dona na Blanca, muller d'aquell, lo qual fonch fet en Barchinona a sinch dies de deembra de l'any Mil CCC LXXXI e clos per lo discret en Barthomeu Xemenó, quondam notari de la dita ciutat

Ítem, una carta pública feta en Barchinona a XIII dies de juny de l'any Mil .CCC. LXXXIII e closa per lo discret en Francesch Castelló, quondam notari de Barchinona, ab la qual an Pere de Montagut e la dona na Tecla, muller sua de la vila de Valls del Camp de Terragona, feren heretament de XXm solidos barchinonenses a la dessus dita madona Caterina, àvia del dit pubill e muller del dit Francesch Bonanat

Ítem, una altre carta pública feta an Barchinona a XIII de juny de l'any Mil CCC LXXXIII e closa per lo (26) prop dit notari ab la qual lo dit Francesch Bonanat feu spoli a la dita dona Caterina, muller sua, dels dessus dits XXm solidos per los dits pare e mare seus a ella donats ab la prop dita carta

Ítem, una carta pública feta en la scrivania del castell de Gillida a XXV de juliol de l'any Mil CCC quinza / [f. 8r.] e closa per lo discret an Johan Badià, per auctoritat reyal notari públich (27) per tota la terre e senyoria del rey d'Aragó, ab la qual la dona na Johana, filla dels dessus dits Francesch Bonanat e Caterina muller sua, e mare del dit pubill, constituí e assignà an dot seu al dit venerable an Pere Bertran, pare d'aquell pubill, lo dessus dit alberch del Carrer dels Spaciers e certs morabatins e censals en la dita carta designats

Ítem, una altre carta pública semblant a la prop dita

Ítem, una altre carta feta e closa per lo prop dit notari a XXV de juliol dels prop [dits] dies (sic) e any continent en si los capítols matrimonials fets entre los honorables en Pere Bertran e Caterina, muller sua

Ítem, una altre carte pública feta en lo dit castell de Gillida los prop [dits] dies e any e closa per lo prop dit notari continent en si lo heretament lo qual lo dit an Francesch Bonanat feu a la dita Johana, filla sua, en temps del matrimoni fet entre ella e lo dit honorable en Pere Bertran

Ítem, una altre carta pública feta en lo dit castell de Gillida lo dit XXV dies de juliol de l'any Mil .CCC XV e closa per lo dit Johan Badià, notari, ab la qual la dita madona Caterina, muller del dit Francesch Bonanat e àvia (28) del dit pubill, per contemplació del dit matrimoni, feu heretament / [f. 8v.] e donació a la dita dona Johana, filla sua, de trenta e sis lliures, VII solidos, III diners censals los quals ella rebia sobra la ciutat de Barchinona e d'alguns altres censals e coses en la dita donació designades

Ítem, una altra carta de donació feta per lo dit Ffrancesch Bonanat a la dita Johana, filla sua, tal com les dues ja dessús designades e per lo dit Ffrancesch Bonanat a la dita sua filla fetas

Ítem, una altre carta pública feta en lo dit castell de Gillida los prop dits die e any e closa per lo dit Johan Badia, notari, ab la qual lo dit honorable mossèn Ffrancesch Bertran, caveller, senyor del dit castell de Gillida, per contemplació del matrimoni fet entre lo dit Pere Bertran, fill seu, e Johaneta, filla del dit Ffrancesch Bonanat, pare e mare del dit pubill, donà e donar promès al dit Pere Bertran, fill seu, XXm solidos barchinonenses en moneda comptant

Ítem, una altra carta pública feta en lo dit castell de Gillida los dits die e any e closa per lo dit Johan Badia ab la qual l'honorable madona Caterina, muller del dit honorable mossèn Ffrancesch Bertran, per contemplació del dit matrimoni de XXm solidos barchinonenses (sic)

Ítem, una carta pública o testament de madona Tecla quondam muller d'en Pere de Muntagut, pare e mare de la dita madona Caterina, muller del dit Ffrancesch Bonanat, lo qual fonch fet en Barchinona a XVIII de març de l'any / [f. 9r.] Mil CCCC e quatra e closa per lo discret en Jacme Rossell, notari

Ítem, un codicil fet e ordonat per lo dit Pere de Muntagut en la dessús dita vila de Valls en lo Camp de Terragona e closa per lo discret en Pere Negra, notari de la dita vila

Ítem, un libra scrit en paper de forma maior ab cubertes de pergami ab se sivella e tancador de cuyro vermell, lo qual comensa en la primera (29) fulla: Deu n'Anthoni Cases, argenter, fill d'en Guillem Çacosta, de Gerona, que a X de juliol li prestí comptants devant an Bernat Marí, de Gerona, deu fflorins a raó de XI solidos; en lo qual libra ha CXXXVI fulles de nombre dins lo qual ha scrits diverses comptes ja dampnats

Ítem més, he atrobat en la dita heretat un alberch ab drets e pertinències d'aquell, partida en alou e partida an feu, lo qual lo dit pubill ha e posseheix en la dita ciutat de Barchinona assats prop e contigu a la casa de la Diputació de la ciutat lo qual és partida en feu e partida en alou

En lo qual prop dit alberch atrobí les robes e béns del dit pubill qui.s segueixen:

Primo, un lit de V. posts ab sos petges de fusta d'àlber e ab se marfega de pocha valor ab un poch de palla / [f. 9v.]

Ítem, un cortinatge de canemàs negra ab hun bastiment de fust lo qual cortinatge és sinch peces ab lo sobracel lo qual ha un Agnus Dei e són ja en pertida strixoses e de pocha valor

Ítem, un altre lit de sinch posts ab sos capitells de fusta d'àlber ab sa marfega plena de palles

Ítem, un cortinatge de canemàs ab son bastiment de fust e són .V. peces; en lo sobracel a una dama en prederia

Ítem, una sort de reiola pintada de cayró e títols d'obra de València

Ítem, un sach de bastons de rels d'herbes

Ítem, una capca ab algunes aludes e papers

Ítem, tres altres capces ab frasques

Ítem, un pot de terra

Ítem, dos pots de vidra petits

Ítem, una gàbia migencereta de bastons

Ítem, sinch sachs de canemaç de poca valor

Ítem, un costerot de fust de pi

Ítem, una font de pedra ab se cuberta e ab una faç de leó

Ítem atrobí en lo dit alberch la vexella sagüent:

Primo, un cup de fusta grossa de capecitat de XXV somades o aquen entorn / [f. 10r]

Ítem, un altre cup de capacitat de XV somades o aquen entorn

Ítem, una bóta de fusta grossa de capacitat de XV somades o aquen entorn

Ítem, unes bótes de fusta grossa cascuna de capacitat de VII en VIII somades

Ítem, una altra bóta de capacitat de VIII en VIII somades aquen entorn

Ítem, una altra bóta de fusta grossa de capacitat de V en sis somades

Ítem, una altra bóta de capacitat de IIII en .V. somades

Ítem, un banch de cup gran ab sos petges

Ítem he atrobat en la dita heretat una carta pública feta en Barchinona a XXVIII de setembra l'any M CCCC e quinze e closa per lo discret en Jacme Maymó, per auctoritat reyal notari per tota la terra e senyoria del senyor rey d'Aragó, continent en si la compra la qual lo dit Ffrancesch Bonanat, avi del dit pubill, feu del discret n'Arnau Piquer, notari, d'una partida del dessús dit alberch lo qual lo dit pubill ha prop e contigua de la casa de la Diputació

Ítem, la carta de l'època fahent per la dita compra e són les dites compre e època en un matex pergamí

Ítem, una carta de cessió ad tuhendum feta per la dona n'Anthònia, muller d'en Guillem Folquer, al dessús dit / [f. 10v.] Ffrancesch Bonanat de LXX lliures que lo dit Ffrancesch li pagà del preu del dit alberch per luició d'un censal lo qual lo dit Arnau Piquer li feya; la qual carta fonch feta en poder del prop dit notari a XI d'octubre de l'any prop dit

Ítem, la carta de la possessió per lo dit Arnau Piquer liurada del dessús dit alberch al dit Ffrancesch Bonanat les quals cessió e possessió són en un mateix pergamí

Ítem, la carta del dit censal venut per lo dit Arnau Piquer a la dita madona Anthònia, muller d'en Guillem Folquer, la qual fou feta en poder del dit Jacme Maymó alias Thalamanca, notari, a XV dies de deembra de l'any Mil CCCC XIII

Ítem, algunes altres cartes velles fahents per la dita compra

Ítem he trobat un sach de canemàs blanch intitulat cartes de l'alberch maior (30) del Carrer d'en Buades que fou de madona Torrent en lo qual eren les cartes següents (31):

Primo, una carta pública feta en Barchinona a IIII dies de juliol de l'any M CCC (32) LV e closa per en Berenguer Nadal, notari de la dita ciutat, ab la qual les sors Nicholava Storga, Maria Storga e Caterina Storga, monges del monastir de Padralbes, germanes, veneren an Pere Bugara, patró de coqua, lo dessús dit alberch lo qual lo dit pubill ha e posseheix en lo dit Carrer d'en Buades assats prop lo Regomir / [f. 11r.]

Ítem, lo testament d'en Bernat Bugare, quondam patró de (33) coqua, fet en Barchinona pridie kalendas junii anno a nativitate Domini Millesimo .CCC. Quadragesimo octavo e clos per en Pere Rispau, notari de Barchinona tenent les scriptures d'en Berenguer Nadal, connotari seu

Ítem, una altre carta pública fete en Barchinona octavo kalendas septembris anno M^o CCC^o Quadragesimo Primo e closa per lo discret en Bernat Arnau, notari de la dita ciutat, ab la qual an Pere Buguera, mariner, feu spoli a la dona na Valença, muller sua, de LXX lliures que li portà an dot

Ítem més, atrobí en lo dit sach algunes cartes velles fahents per lo dessús dit alberch e altres negocis de l'heretat d'en Bugara

Ítem, he atrobada en la dita heretat una carta pública feta an Barchinona a X de març de l'any Mil .CCC. LXXVI. e closa per lo discret an Ramon Maçana, notari de la dita ciutat, ab la qual los

honorables en Bernat de Marimón e Pere Cestrade, mermessors ab d'altres del testament de mossèn Johan Vallesí, quondam canonge e pabordia de la Seu de Barchinona, confessaren an Vicenç Bonanat que aquella compra la qual lo dit Johan Vallesí havia feta dels mermessors del discret en Guillem Çavall, quondam prevera, d'aquell censal de .X. morabatins lo qual ell rebia sopra l'alberch del dit pubill qui és en lo Carrer dels Speciers e lo qual ladonchs era del dit Vicens Bonanat e de diners seus

Ítem, atrobí la dita carta de compra per lo dit mossèn Johan Vallesí feta dels dessús dits morabatins la qual / [f. 11v..] fou feta en poder del dit Ramon Maçana, notari, a VI dies de juliol de l'any Mil .CCC. LXXIII

Ítem, algunes altres cartes e títols vells fahents per la dita compra

Ítem, una carta pública feta en Barchinona a VII de juliol de l'any Mil CCC XXXIII e closa per lo discret en Pere Andreu, notari, ab la qual lo honorable en Pere Serra, ciutadà de Barchinona, confessà al dit Ffrancesch Bonanat, quondam avi del dit pubill, que li havia restituhides aquelles XXX lliures barchinonenses per les quals ell dit Ffrancesch li havia venuts LXXXVIII solidos e VIII diners de violari

Ítem, una altre carta pública feta e closa per lo discret en Pere Rispau, notari de Barchinona, a XIII dies del mes de maig de l'any Mil .CCC. LXI ab la qual la dona na Garalda, muller d'en Ffrancesch Cagrau, mercader, vené al dit Vicens Bonanat una partida d'aquell alberch dessús dit la qual lo dit pubill ha e posseheix en lo dessús dit Carrer dels Speciers, ço a saber de la part qui és vers mig jorn e qui.s té per los hereus d'en Simon des Puig e sots senyoria e alou de la sgleya de Sanct Cugat del Rech de Barchinona

Ítem, diverses altres cartes velles fahents per la dita compra

Ítem, una altra carta pública feta en Barchinona a XXVII dies de juny de l'any Mil .CCC. LXVI ab la qual an Berenguer / [f. 12r.] Rocha, causídich, curador donat als béns de la dona na Maria, muller d'en Balmes, quondam muliner, vené al dit Ffrancesch Bonanat, avi del dit pubill, totes aquelles cases ab drets e pertinències d'aquelles les quals la dita dona havia fora lo Portal Nou e tenia per los hereus o succehidors d'en Berenguer Vilar alias Riera sots senyoria emperò del monastir de Sanct Pere de les Puel.las de Barchinona la qual carta és fermada per rahó de senyoria mas no encara closa

Ítem, una altra carta feta en Barchinona a X de setembra de l'any Mil .CCC. LXXXII en poder del discret an Barthomeu Xemeno, notari de la dita ciutat, ab la qual la dona na Margarida, muller d'en Ponç Dolç, sartra, lohà e aprovà al (34) dit Ffrancesch Bonanat la dessús dita venda per lo dit curador a ell feta per lo qual lohament lo dit Ffrancesch li pagà XXVI lliures segons forma d'una sentència arbitral entre ells donade segons en la dita carta se conté

Ítem, una carta pública feta en Barchinona a XXI de maig de l'any Mil CCCC. VII e closa per lo discret en Johan Gasset, notari de Barchinona, en loch e veu del discret en Guillem de Mallorques (35) connotari seu e per auctoritat del senyor rey, ab la qual micer Alfonso de Tous, doctor en decrets canonge de Barchinona, mossèn Jacme March, caveller, e Ramon dez Plà, ciutadà de Barchinona, ladonchs deputats (36) del General de Cathalunya, veneren al dit Ffrancesch Bonanat, avi del dit / [f. 12v.] pubill, tota aquella scola o sinagoga pocha en la qual los jueus ans de la destrucció del Call acostumaven de fer oració en la qual scola ara és edificat lo alberch lo qual lo dit pubill ha prop de la dita Deputació

Ítem, una altre carta pública feta e closa per lo discret en Pere Brives, notari de Barchinona, a XIII dies d'agost de l'any Mil CCCC VIII, ab la qual la dessús dita madona Beatriu, muller de micer Pere Paschual, quondam doctor en dret, venc al dit Ffrancesch Bonanat un alberch ab drets e pertinències sues lo qual ella havia e possehia en lo carrer appel.lat de Sanct (38) Honorat en lo carrer qui aquí és prop la font, per lo qual carrer los jueus solien anar a la dita scola pocha e lo qual alberch se té per lo honorable en Jacme Colom, ciutadà de Barchinona, a cens de deu morabatins bons alfonsins d'aur fi e de dret pes, dels quals se paguen la maytat en la festa de Sanct Johan e l'altra maytat en la festa de la circumcisió de nostro Senyor

Ítem, algunes altres cartes e títols fahents per les prop dites dues compres entre les quals són l'àpocha e possessió les quals lo dit Ffrancesch Bonanat hac de la dita compra per ell feta del dessús dit alberch dels dits deputats

Ítem, atrobí una carta feta en lo castell de Gillida a .V. (sic) de juliol de l'any Mil .CCCCXV e closa per lo dessús / [f. 13r.] dit Johan Badia, notari, ab la qual la dessús dita dona Caterina, àvia del dit pubill, donava a la dita dona na Johaneta, filla sua, un censal de pensió de XXXVI lliures, VII solidos, III diners ja demunt (39) designat e alguns altres censals e coses en la dita carta spressades

Ítem, una altre carta (40) pública feta e closa per lo discret n'Anthoni Staper, notari de Barchinona, a XVII de noembra de l'any Mil .CCCC. ab la qual la dona na Margarida, muller d'en Jacme dez Masó, quondam mestre de cases, vené a.n Barthomeu Fferrer, quondam cirúrgich, un alberch ab recortal lo qual ella havia vers los molins de Sanct Pere e loch apel.lat Tria Judayca e tenia per l'onrat en Miquel de Montjuyhich a cens de dos morabatins pagadors en la festa de Nadal sots senyoria emperò e alou del monastir de Sanct Pere [Postil.la al marge esquerre: restituït lo alberch cenyor ab les cartes]

Ítem, una altra carta feta e closa per lo discret en Jacma Rossell, notari, a VIII. de març de l'any Millesimi CCCCVIII, ab la qual lo discret en Bernat de Vilaromir axí com a procurador de l'almoyna de Barchinona absolgué, diffiní e remès a la dita dona Caterina, àvia del

dit pubill tinent los béns del dit Barthomeu Farrer, quondam, per donació a ella feta per en Vicens Bonanat, quondam fill seu e hereu del dit Barthomeu, de tota qüestió e demanda la qual la dita almoyna pogués fer en la dita heretat / [f. 13v.]

Ítem, una altra carta feta e closa per en Pere Andreu, notari de Barchinona, a VIII de juny (41) de l'any Millesimi CCCC. VIII, continent en si àpocha e diffinició per la dona na Boneta alias Jacmeta, muller del dit Barthomeu Farrer, als dits Ffrancesch Bonanat e muller sua del dot, lexa e altres drets que havia en l'heretat del dit quondam marit seu

Ítem, una carta o testament de la dona na Constança, muller del discret an Jacma des Quer, quondam notari ciutadà de Barchinona, fet en poder d'en Barthomeu Xemenó, notari de la dita ciutat, a XVIII. de deembra de l'any mil .CCCLXXVIII

Ítem, una carta pública feta e closa per lo dit Johan Badia, notari, a XX de janer any Mil CCCC.XVI, ab la qual la dessús dita dona Johana, mara del dit pubill, confessave a la dita Caterina, mara sua, que era contenta dels censals e altres coses les quals li havia promeses donar en dot segons en la dita carta són continuadas

Ítem, una carta pública feta e closa per lo discret en Pere de Folgueres, notari de Barchinona, a XXVI de juliol de l'any M.CCCCII., ab la qual an Ffrancesch Mertí, olim parayra, loà e aprovà al dessús dit en Barthomeu Ferrer aquella venda la qual n'Anthoni Paratge, candeler de sèu, e en Pere Guitard, coffrer, axí com a procuradors / [f. 14r.] seus, a ell havien feta d'unes cases les quals ell havia en lo carrer appel.lat de la Blanquaria

Ítem, una carta de donació per lo dit Vicens Bonanat feta a la dita dona Caterina, mara sua, de l'heretat e béns del dit Barthomeu Farrer del qual ell era hereu; la qual fonch feta en Barchinona a XVIII de maig de l'any Mil CCCCVIII en poder d'en Pere Pons, notari de la dita ciutat

Ítem, una altra carta pública feta en poder del prop dit notari a XXI d'agost any Mil CCCCVIII ab la qual lo religiós fra Barthomeu Farrer, de l'Orde de Sanct Agostí, absolgué e diffiní als dits Ffrancesch Bonanat e Caterina, muller sua, tots los drets a ell pertanyents en los béns del dit Barthomeu Farrer, quondam

Ítem, una altra carta feta en poder del dit Pere Folgueres, notari, a XVI de janer de l'any Mil CCCC.VIII., ab la qual lo dit Ffrancesch Bonanat, com a pare e legítim administrador d'en Vicens Bonanat, fill seu, donà a la dona Narboneta, quondam muller del dit Barthomeu Farrer, certs béns en aquella donació spressats

Ítem, una carta feta e closa per lo discret n'Anthoni Çaplana, notari e scrivà de la cort del vaguer / [f. 14v.] a XXVI de maig any Mil

CCCCXII, ab la qual an Thomàs Janer, ciutadà de Terragona, e la dona n'Eulàlia, muller d'en Jacme Çafont, quondam mercader ciutadà de Barchinona, promateren guardar indempnes lo dit Ffrancesch Bonanat de la fermansa per ell feta al dit Thomàs Janer sobra la tutela d'en Jacme e de n'Eulàlia, pubills fills del dit Jacma Çafont

Ítem, una carta pública feta e closa per en Berenguer Nadal, notari de Barchinona a VI dies de setembra de l'any Mil .CCC.LVIII, ab la qual an Bernat de Lacera, ferrer, vené an Bernat dez Torrent un alberch ab IIII portals lo qual havia sots lo castell del Regomir en lo qual entre hom en lo Carrer d'en Buades

Ítem, un translat an paper del testament de la dona na Valença, muller d'en Bernat dez Torrent, quondam, fet en poder de n'Arnau Piquer, notari de Barchinona, a XXII de noembra de l'any M.CCCC e I, ab lo qual fa hereu lo dit Ffrancesch Bonanat, quondam avi del dit pubill

Ítem, una carta d'època feta per mossèn March Çariera, rector de la sgleya de Sanct Jacme, e los obrés d'aquella de .CCCC. lliures les quals los paguà e les quals en Vicens Bonanat, quondam, havia jaquits per comprar certs morabatins a obs de certa piadosa causa fahedora en la dita sgleya la qual època fonch feta en poder / [f. 15r..] d'en Jacme Rossell, notari, a XVI d'agost de l'any Mil CCCC e IIII

Ítem, una carta pública feta an Barchinona a XXV d'octubra de l'any Mil CCCC e VII ab la qual los discrets en Pere Brives e Arnau Piquer, obrés de la dita sgleya de Sanct Jacme, feran absolució e diffinició al dit Ffrancesch Bonanat de totes les quantitats les quals eren degudes per ell a la dita sgleya de Sanct Jacme per rahó de la dessus dita lexa de XVI morabatins e altres quantitats per lo dit Vicens Bonanat, oncle seu, fetes a la dita sgleya

Ítem, lo testament del dit Barthomeu Faner, quondam cirúrgich, fet en poder d'en Pere de Folgueres, notari de Barchinona, a IIII de deembra de l'any Mil .CCCC e III

Ítem, un altra testament de l'honorable en Pere de Muntagut, ciutadà de Barchinona, fet en la vila de Valls a XI d'octubra de l'any Mil CCC LXXXVIII e clos per lo discret an Pere Negra notari de la dita vila

Ítem, dos còfrens enlahonats ab lurs panys e claus ab senyals de scudets antichs

Ítem, un retaula de Nostra Dona ab la Pietat / [f. 15v.]

Ítem, un pali d'altar de terçanell ab gorniment de seda de diverses colors ab son frontal

Ítem, un pali ab una creu scacada de terçanell negra

Ítem, V draps d'altar de drap de lli

Ítem, una ara ab son ancast de fust

Ítem, altre ara ab un encast verd ab sos corporals

Ítem, un (40) cobertor d'altar de cuyro vermell ab una creu al mig d'oripell

Ítem, un martell abte per offici de mestre de cases ab son mànech de fust

Ítem, un plom ab son gorniment de fust

Ítem, dos scayres de ferre abtes per lo dit offici de mestre de cases

Ítem, una creu de fust ab son crucifix trencat

Ítem, una gran almedraga blanca de cuyre ab sos cordons violats

Antoni Soler Parellada

Notes corresponents a l'explicació prèvia a la transcripció de l'inventari

a La signatura d'aquest conjunt documental és AHPB, Bartomeu Agell, 142/37; en el mateix plec de folis de l'inventari i a continuació d'aquest hi ha l'encant d'alguns béns de poc valor pertanyents al pubill

b Només una mostra a tall d'exemple: a l'inventari es fa esment dels testaments tant del pare com de la mare dels pubills però no s'indica ni la data en que foren atorgats ni el notari públic encarregat de la seva redacció

c Així sembla deduir-se d'un dels documents del llibre d'èpoques pel qual n'Antoni Figuera, mercader de Barcelona, confessa haver rebut de mans de l'honorable en Pere dez Torrent 27 sous i 6 diners de moneda barcelonesa de tern corresponents a la part pendent de pagament del preu d'un collaret d'argent daurat que el canonge de la Seu de Barcelona Francesc Bertran li havia comprat "dum tutor dicti pupilli erat ad oppus Violantis sororis ipsum pupilli"

d Incloc tot seguit la transcripció d'una de les disposicions legals relatives a la figura jurídica de la tutoria aprovades per les corts generals celebrades a Perpinyà els anys 1350-1351 i inclosa en l'edició de les Constitucions de Catalunya impresa pel taller de Pere Miquel l'any 1495: Libre quint, Capítol IX, Que lo tudor donat per lo pare pugue usar sens decret algú prestat iurament en la cort de procurar lo útil del pubill etc. Part açó foragitada la sollemnitat per dret romà introduïda ordenam e statuhim que lo tudor a fill o filla en testament o codicil o qualque altra darrera voluntat de lur pare donat se puga en nom d'aquell pubill o pubilla a l'heretat paternal sens confirmació o decret de jutge o qualque altra sollemnitat de dret enmesclar e fer inventari e totes altres coses que ab confirmació e decret de jutge fer poguera; primerament emperò per aquell mateix tudor en poder d'aquella cort de la qual confirmació o decret rebedor era sobre procurar profitoses coses del dit pubill o pubilla e squivar coses inútils prestat iurament lo qual ans que començ a fer inventari o res fer dels béns del dit pubill o pubilla sia tengut de fer

e AHPB, Pere Pasqual, 191/73

f El cavaller Joan Bertran fou oïdor de comptes de la Diputació del General de Catalunya pel braç militar durant el trienni 1494-1496 (Arxiu de la Corona d'Aragó, Generalitat, Volums 9, 10 i 11 del Dietari d'aquesta institució); tot ens porta a pensar que es tracta del mateix Joan Bertran Bonanat, això no obstant, a manca de posterior confirmació documental, hom no pot descartar del tot que es tracti d'un homònim

g El document tal com ens ha pervingut està força malmès en els seus primers fulls; al llarg de la transcripció indico amb [...] aquells fragments de difícil lectura o bé directament illegibles arran de les taques d'humitat o bé pel fet d'estar estripat el manuscrit original

Notes corresponents a les transcripcions de documents del *Liber apocharum*

1 *al marge esquerre, Clausum traditum*

2 *al damunt del nom dues ratlles obliqües per indicar la ferma*

3 *segueix dicta, cancel.lat*

4 *al marge esquerre, Clausum traditum*

5 *al damunt del nom dues ratlles obliqües per indicar la ferma*

6 *ad hec et alia legittime constitutus ab, interlineat*

7 *mea, interlineat*

8 *segueix libris, cancel.lat*

9 *honorabilis, interlineat*

10 *circuncisionis interlineat al damunt de assumptionis, cancel.lat*

11 *segueix anni a nativitate Domini Millesimi CCCCi XXXXi, cancel.lat*

12 *segueix dicti anni, cancel.lat*

13 *in dictis terminis exsolvendarum interlineat al damunt de in duas vices et soluciones equales terminis antedictis solvendarum, cancel.lat*

14 *al marge esquerre, Clausum traditum*

Notes corresponents a la transcripció de l'inventari

- 1 dels, *al ms.* del
- 2 segueix muller, *repetit*
- 3 segueix cascun any, *repetit i pagadors, cancel.lat*
- 4 la, *interlineat*
- 5 lo qual, *al ms.* los quals
- 6 segueix pubill, *cancel.lat*
- 7 an, *al ms.* en
- 8 Pere, *al ms.* .P..
- 9 Mil CCCC XVII, *al ms.* Mil CCCC XXVII
- 10 en, *al ms.* e
- 11 segueix dos, *cancel.lat*
- 12 d'aquella, *al ms.* d'aquell
- 13 segueix ab, *cancel.lat*
- 14 segueix del dit Nicholau, *cancel.lat*
- 15 segueix drets, *cancel.lat*
- 16 dels quals, *al ms.* del qual
- 17 segueix ponter, *cancel.lat*
- 18 per, *interlineat*
- 19 segueix CCCC, *cancel.lat*
- 20 la, *interlineat*
- 21 han, *al ms.* ha
- 22 segueix d, *cancel.lat*
- 23 segueix segons, *repetit*
- 24 segueix CCCC, *cancel.lat*
- 25 segueix en poder, *repetit*
- 26 tinent, *al ms.* tinents
- 27 segueix dit, *cancel.lat*
- 28 segueix de Barchinona, *cancel.lat*

- 29 àvia, *al ms. avi*
- 30 segueix carta, *cancel.lat*
- 31 segueix de l'alberch maior, *repetit*
- 32 següents, *al ms. següent*
- 33 CCC, *al ms. CCCC*
- 34 segueix quoca, *cancel.lat*
- 35 segueix di-, *cancel.lat*
- 36 segueix connotari, *cancel.lat*
- 37 diputats, *al ms. diputat*
- 38 segueix de Sanct, *repetit*
- 39 segueix dess- *cancel.lat*
- 40 segueix carta, *repetit*
- 41 segueix dels, *cancel.lat*
- 42 segueix corporal, *cancel.lat*

ÒMNIUM

LLENGUA CULTURA PAÍS